

SVETSKA SKAUTSKA ORGANIZACIJA

DOKUMENT 9

**35. SVETSKA SKAUTSKA
KONFERENCIJA
JUŽNA AFRIKA
1999**

**POLITIKA POLOVA
U SKAUTSKOM POKRETU**

26 – 30 JUL • DURBAN

POLITIKA POLOVA U SKAUTSKOM POKRETU

SADRŽAJ

ISTORIJAT	1
POLITIKA POLOVA U SKAUTSKOM POKRETU	3
UVOD	3
I. PREPORUKE ZA NACIONALNE SKAUTSKE ORGANIZACIJE...	3
A. U pogledu članstva	3
B. U pogledu programa za mlade	4
C. U pogledu učešća odraslih	5
D. U pogledu menadžmenta	6
II. POSEBNE ODGOVORNOSTI SVETSKOG I REGIONALNIH NIVOA SVETSKE SKAUTSKE ORGANIZACIJE...	7

ISTORIJAT

Istorijski gledano, kada je 1907. godine osnovan skautski pokret za dečake, mladi ljudi su živeli u socio-kulturnom kontekstu koji se bitno razlikovao od onog u kojem većina nacionalnih skautskih organizacija funkcioniše danas.

Prošlo je skoro četvrt veka od kada je Statutom Svetskog skautskog pokreta skautizam definisan kao „...obrazovni pokret za mlade ljude, otvoren za sve bez razlike..”- drugim rečima kao „pokret koji je jednako okrenut obrazovnim potrebama pripadnika oba pola - dečaka i devojčica, devojaka i momaka.

Danas su najbrojnije one nacionalne skautske organizacije koje su otvorene za članstvo oba pola. Pa ipak, činjenica da je Skautski pokret „otvoren” za pripadnike oba pola ne znači da će predlog skautskog obrazovnog programa odgovoriti na obrazovne potrebe i jednih i drugih. To, takođe, ne podrazumeva da su mladi ljudi, ili odrasli koji rade u Pokretu, automatski i bez posebnih priprema spremni za zajednički rad u okruženju u kojem su zastupljena oba pola, u duhu jednakosti i partnerstva. Da bi se to ostvarilo potrebno je dosta razmišljanja, vrednog rada i vremena, čega su mnoge skautske organizacije svesne.

U prilog tome govore i mnogi zahtevi podneti u poslednjih nekoliko godina, uključujući i zvanične rezolucije usvojene na svetskim skautskim konferencijama (pogledaj Rezoluciju 5/96, Rezolucije 6/93 i 8/93 na sledećoj strani), u kojima se ističe potreba za daljim radom na pitanjima koja se bave polovima u skautstvu. Neki od zahteva odnose se na devojčice i dečake, mladiće i devojke, u kontekstu programa za mlade. Drugi se odnose na problem pružanja jednakih šansi pripadnicima oba pola u domenu rada odraslih i upravljanju organizacijama. Treći se, pak, odnose na veću zastupljenost žena u telima koja donose odluke, na lokalnom, nacionalnom, regionalnom i svetskom nivou, itd.

U današnje vreme, dok pokušavamo da odredimo misiju skautskog pokreta u kontekstu modernog društva, postaje jasno da se i pitanja vezana za polove moraju tretirati kao sastavni deo tog posla.

Upravo imajući u vidu ove elemente, Svetski skautski komitet je odlučio da je neophodno odrediti jasnu politiku koja bi pokrivala sve aspekte ovog problema. Stoga je, na Svetskoj skautskoj konferenciji u Durbanu, jula 1999., sastavljena i stavljena na razmatranje „Politika polova u skautskom pokretu” (“Policy on Girls and Boys, Women and Men within the Scout Movement”). Ova politika osmišljena je tako da u potpunosti uzima u obzir širok spektar različitih socio-kulturnih konteksta u kojima organizacije funkcionišu, kao i različite situacije u pogledu članstva u ovim organizacijama. Ona ne utiče na suverenitet svake nacionalne skautske organizacije u odlučivanju o pitanjima svog članstva. Ova politika, po prvi put, jasno analizira pitanje devojčica i dečaka, žena i muškaraca u skautskom pokretu u svim njegovim aspektima, jasno navodeći preporuke za nacionalne skautske organizacije u pogledu članstva, programa za mlade, učešća odraslih u skautstvu i upravljanju organizacijom, kao i preporuke za svetski i regionalne nivoe Pokreta.

Svetski skautski komitet i Svetski skautski biro takođe su svesni činjenice da puno više posla na ovom polju tek predstoji, što uključuje obezbeđivanje praktičnih alata koje bi nacionalne skautske organizacije mogle koristiti. Usvajanje ove politike obezbedilo bi okvir za razvoj ovih alata.

„Ova Konferencija

- reafirmišući Rezolucije 6 i 8 33 Svetske skautske konferencije u Bankoku 1993.
- poštujući činjenicu da mnoge organizacije – članice Svetske skautske organizacije u svoje članstvo uključuju pripadnice ženskog pola.
- uzimajući u obzir potrebu za postojanjem ciljanog programa čija je svrha razvoj pripadnica ženskog pola, pripadnika muškog pola, i – u onim nacionalnim skautskim organizacijama koje nude svoje programe i dečacima i devojkama, i mladićima i devojkama – zajednički razvoj pripadnika oba pola.
- vodeći računa o različitim potrebama i iskustvima pripadnika oba pola u kontekstu školovanja vođa
- imajući u vidu da veoma mali broj članica ima svoje predstavnike u glavnim telima koja donose odluke u Svetskoj skautskoj organizaciji
- preporučuje Svetskom skautskom komitetu da obezbedi adekvatan odgovor na potrebe oba pola u svim svojim aktivnostima, posebno u okviru programa za mlade i školovanju vođa, preporučujući isto svim nacionalnim skautskim organizacijama čije članstvo čine i pripadnice ženskog pola
- posebno preporučuje nacionalnim skautskim organizacijama i telima na svetskom nivou da rade na obezbeđivanju ujednačenijeg predstavljanja žena i muškaraca na svim nivoima.”

Rezolucija 6/93

„Ova Konferencija

- uzimajući u obzir važnost pružanja jednakih šansi devojkama i dečacima, ženama i muškarcima
- podstiče nacionalne skautske organizacije koje svoje programe nude i dečacima i devojkama, i mladićima i devojkama, da obezbede programe koji su osmišljeni sa posebnim ciljem da obezbede istinski proces ko-obrazovanja
- podstiče ove nacionalne skautske organizacije da obezbede jednake šanse pripadnicima oba pola na polju školovanja kadrova koje odražava ko-obrazovanje kao svrhu organizacije, njen proces rada i program.
- traži od Svetskog komiteta, preko Svetskog komiteta za Program da podrži nacionalne organizacije u gore navedenom.”

„Ova Konferencija

- imajući u vidu usvajanje *Svetske politike o učešću odraslih*
  - imajući u vidu da je Svetska skautska organizacija organizacija otvorena za muškarce i žene, dečake i devojčice
  - imajući u vidu važnost pružanja jednakih šansi i muškarcima i ženama
- traži od Svetskog komiteta i onih nacionalnih organizacija čije članstvo čine i pripadnice ženskog pola da obezbede jednake šanse za pripadnike oba pola, što je važan element implementacije *Svetske politike o učešću odraslih*”

POLITIKA POLOVA U SKAUTSKOM POKRETU

UVOD

Kao Pokret čija je svrha doprinos obrazovanju mladih ljudi, skautizam je u početku, a i u prvim decenijama svoje istorije, izlazio u susret isključivo potrebama „dečaka, adolescenata i mladića”- muškoj populaciji- u zemljama u kojima je nastao. Od najranijih dana, žene su igrale značajnu ulogu u Pokretu kao vođe iz redova odraslih, zaduženih za mlađe kategorije članstva. Kasnije, devojčice i devojke mogle su da postanu članice mlađih kategorija.

Kao rezultat tog napretka, Statut Svetskog skautskog pokreta, 1977. godine definiše skautizam kao pokret za „mlade ljude”, ne praveći razliku među polovima. Od toga dana, skautizam je jednako otvoren za pripadnike oba pola, na svim nivoima Pokreta.

U okviru svoje misije, a bez pretenzija na suverenitet svake pojedinačne nacionalne skautske organizacije u određivanju sopstvene politike u pogledu članstva, Skautski pokret objavljuje svoju posvećenost:

- ispunjenju svoje obrazovne svrhe – doprinosu obrazovanju mladih ljudi, pripadnika oba pola, tretirajući ih kao jednake, a na osnovu potreba i aspiracija svakog pojedinca;
- principima pružanja jednakih šansi i jednakosti u partnerstvu između pripadnika oba pola, i u skautizmu i u društvu kao celini;
- dostizanju, u društvima gde je mešanje polova norma, stanja u kojem je jednakost polova realnost u okviru programa za mlade, učešća odraslih, u upravljanju, kao i u svim ostalim aspektima Pokreta na svim nivoima.

I. PREPORUKE ZA NACIONALNE SKAUTSKE ORGANIZACIJE...

A. U POGLEDU ČLANSTVA

Činjenica da je danas Svetska skautska organizacija otvorena za pripadnike oba pola i da ne pravi među njima razliku nema uticaja na princip po kojem svaka pojedinačna nacionalna organizacija sama odlučuje o tome da li će ili ne primati devojčice. Sa druge strane, ona traži od nacionalnih skautskih organizacija da pažljivo razmotre svoj obrazovni program, uzimajući u obzir karakteristike društva u kojem funkcionišu, kao i promene koje se dešavaju u tom društvu, a koje utiču na mlade ljude. Stoga:

- U društvima gde mešanje polova (u školi, u društvenom i profesionalnom životu) jeste, ili postaje društveno prihvatljivo, i gde, skautizam pomaže mladim ljudima da se pripreme za aktivno i konstruktivno učešće u mešanom društvenom okruženju, nacionalne skautske organizacije će prihvatiti normu po kojoj će se obraćati pripadnicima oba pola kroz pristup ko-obrazovanja.
- Kada nacionalna skautska organizacija funkcioniše u društvu gde je odvojenost polova norma i gde je, stoga, ko-obrazovanje isključeno, ova nacionalna organizacija može da nastavi da se obraća samo pripadnicima muškog pola ili da se opredeli za promovisanje skautizma među pripadnicima oba pola odvojeno.

Nacionalna skautska organizacija čije članstvo čine pripadnici oba pola mora da odgovori na obrazovne potrebe oba pola podjednako, i zato ne može da donese odluku o prihvatanju samo jednog pola kao odgovor na obrazovne potrebe drugog pola.

Ako nacionalna skautska organizacija prima pripadnike oba pola u bilo koju od starosnih grupa, ona mora da nastavi sa programom za oba pola u ovom ili onom obliku u starijim starosnim kategorijama.

B. U POGLEDU PROGRAMA ZA MLADE

1. Većina nacionalnih skautskih organizacija su otvorene i za dečake i za devojčice, mladiće i devojke, koji zajedno funkcionišu u mešanim jedinicama koje uključuju jedan ili više uzrasta. Ipak, ponuditi program za mlade mladim osobama oba pola zahteva više od same interakcije pripadnika oba pola; takav koncept zahteva uvođenje ko-obrazovanja.

Ko-obrazovanje ne podrazumeva samo prisustvo mlađih članova, pripadnika oba pola na istom mestu, gde će se baviti istim aktivnostima. Ono podrazumeva jedan specifičan pristup.

Ko-obrazovanje može da se definiše kao pristup u kojem se odgovor na obrazovne potrebe dečaka i devojčica, mladića i devojaka, bazira na zajedničkom programu i jasno definisanim grupama ciljeva i metoda koji za krajnji cilj imaju razvoj oba pola podjednako, uz stalan osvrt na individualnost svake osobe i njen ili njegov polni identitet.

Ona podrazumeva okruženje u kojem:

- devojčice i dečaci, devojke i mladići, zajedno funkcionišu, na način koji podjednako pruža mogućnosti svima u pogledu učešća u aktivnostima, deljenja zadataka i odgovornosti, odnosno odlučivanja;
- oni napreduju u okviru zajedničkih obrazovnih ciljeva, svako svojim individualnim tempom;
- su potrebe i interesovanja pripadnika oba pola zadovoljena
- se poštuje individualnost i polni identitet svakoga;
- se razlike u tempu razvoja različitih dimenzija ljudske ličnosti – fizičke, emocionalne, intelektualne, društvene i duhovne – prepoznaju i uvažavaju;

Ko-obrazovanje kako je prethodno definisano, ne podrazumeva pod obavezno zajedničko učešće mladih ljudi oba pola u svim aktivnostima; a pristup takvog obrazovanja može da inkorporira u program aktivnosti kojima će dečaci i devojčice baviti odvojeno.

Pristup ko-obrazovanja podrazumeva bitan uticaj na sve aspekte programa za mlade određene nacionalne skautske organizacije.

Po Svetskoj politici o programu, svaka nacionalna skautska organizacija odgovorna je za razvoj, predstavljanje i primenu programa za mlade, koji omogućava isticanje obrazovne svrhe skautstva, uzimajući u obzir potrebe i aspiracije mladih ljudi kojima se program nudi.

35. Svetska skautska konferencija, 1999. - DOKUMENT 9

Strana 5

- Svaki pojedinačni korak u procesu programskog razvoja (obrazovni okvir, oblasti ličnog razvoja, krajnji obrazovni ciljevi, starosne grupe i razvoj po fazama, grupni obrazovni ciljevi, aktivnosti, primena skautskog metoda, progresivna šema) mora se razvijati u skladu sa definicijom ko-obrazovanja.

- Na sličan način, sadržaj i prezentacija publikacija i drugih materijala kojima se potpomaže sprovođenje programa za mlade, uključujući slike i terminologiju koji se u njima koriste, treba da se obraćaju svim mlađim članovima, pripadnicima oba pola, i da odražavaju principe jednakih šansi i partnerstva u duhu jednakosti. Takođe, svi oblici školovanja kadrova i drugih aktivnosti koje doprinose primeni programa za mlade moraju odražavati ove iste principe.

- Na nivou jedinica, implementacija programa za mlade – preko strukture i načina rada jedinice, međusobnih odnosa među mlađim članovima i njihovih odnosa sa starijima, sprovođenja aktivnosti i rada u pravcu postizanja obrazovnih ciljeva – mora se sprovoditi na način koji je dovoljno fleksibilan da bi mogao da stimuliše razvoj svakog mlađeg člana, pripadnika i jednog i drugog pola, i da bi im pokazao da je svako od njih poštovan kao pojedinac.

2. Nacionalne skautske organizacije koje su izabrale da se obraćaju isključivo dečacima i mladićima, ili i jednom i drugom polu, ali odvojeno, moraju takođe obezbediti da se principi pružanja jednakih šansi i partnerstva u duhu jednakosti između pripadnika oba pola u potpunosti odražavaju i promovišu u njihovim programima za mlade. Ovaj preduslov mora se imati u vidu u svim fazama razvoja, prakse i implementacije programa za mlade.

35. Svetska skautska konferencija, 1999 - DOKUMENT 9 Strana 6

C. U POGLEDU UČEŠĆA ODRASLIH

Svetska politika o učešću odraslih kaže:

„Da bi obavila svoju misiju, svaka nacionalna skautska organizacija bi trebalo da ima vođe iz redova starijih članova koji su joj potrebni za efektivno funkcionisanje.” U asocijacijama koje su otvorene i za devojčice i za dečake, „vođstvo odraslih koje je potrebno za razvoj i efektivno funkcionisanje” zahteva:

- distribuciju uloga i funkcija u svim operativnim timovima koja se baziraju na kompetentnosti a ne pripadnosti određenom polu, istovremeno nastojeći da se održi ravnoteža između muškog i ženskog članstva na svim nivoima;
- razvijanje kompetentnosti (znanja, sposobnosti i stavova) koje su potrebne za rad sa oba pola;
- odnose među svim članovima tima koji se baziraju na poštovanju, prihvatanju različitosti i priznavanju pokazane kompetentnosti.

Gde god da rade – sa mladima na nivou jedinice ili sa odraslima – odrasli obično rade u timovima i ne bi trebalo očekivati od svakog ponaosob sve kvalitete i svo znanje koje je potrebno. Sve to treba, sa druge strane, očekivati od celog tima čiji se članovi, bilo da su muškarci ili žene, međusobno dopunjuju.

Svi zaključci Politike o učešću odraslih odnose se na oba pola u svim fazama procesa (selekcija i regrutovanje, školovanje i podrška, naknadne aktivnosti i evaluacija). Zbog toga ih treba jasno predstaviti svima, muškarcima i ženama podjednako, i u istoj im meri omogućiti pristup aktivnostima koje će im pomoći da razumeju i prihvate ove postavke, da se čvrsto drže vrednosti na kojima takve postavke počivaju i da kontinuirano razvijaju potrebnu kompetentnost na tom polju. Ovo se odnosi podjednako i na organizacije koje su otvorene samo za dečake i mladiće i na organizacije otvorene za pripadnike oba pola.

U svim nacionalnim skautskim organizacijama, bilo da su one otvorene za pripadnike oba pola ili samo za dečake i mladiće, svi odrasli članovi moraju imati pristup svim funkcijama, a selekcija mora počivati na kompetentnosti potrebnoj za određeni posao koju je potencijalni kandidat pokazao, a ne na pripadnosti određenom polu. Ovo je jedino moguće ako se obezbede svi neophodni uslovi da bi odrasli pripadnici oba pola imali pristup svim funkcijama i efektivno učestvovali u svim sastancima ili aktivnostima koje su povezane sa njihovim funkcijama.

U nacionalnim organizacijama koje su otvorene za pripadnike oba pola:

- Organizacione strukture i proces donošenja odluka na svim nivoima i u svim sektorima mora odražavati činjenicu da je organizacija otvorena za pripadnike oba pola u duhu partnerstva koje počiva na jednakosti i zajedničke odgovornosti muškaraca i žena.
- Komunikacija unutar i van organizacije mora biti u skladu sa imidžom organizacije koji podrazumeva njenu otvorenost za pripadnike oba pola, da bi svakom svom članu, bez obzira na uzrast, omogućila da se identifikuje sa Pokretom. To je jedino moguće ako jezik, slike i poruke koje organizacija šalje kako u obrazovnim tako i u promotivnim materijalima, ukazuju na Pokret koji je podjednako otvoren za pripadnike oba pola.
- Predstavničke funkcije, u Pokretu i van njega, na nacionalnom i međunarodnom planu, moraju biti u skladu sa imidžom organizacije koji podrazumeva njenu otvorenost za pripadnike oba pola.
- Marketing organizacije – koji ima za cilj pružanje prave usluge, pravim ljudima, na pravom mestu i u pravo vreme – treba takođe da se tumači kao marketing koji služi pripadnicima oba pola, ta da stoga uzima u obzir potrebe i jednih i drugih prilikom definisanja, promocije i distribucije svih proizvoda ili usluga koje organizacija pruža.

II. POSEBNE ODGOVORNOSTI SVETSKOG I REGIONALNIH NIVOVA U SVETSKOJ SKAUTSKOJ ORGANIZACIJI...

- Da obezbede podršku nacionalnim skautskim organizacijama u implementaciji svih aspekata ove politike da bi im se pomoglo u onome što će ravnopravnost među polovima učiniti realnošću u pogledu članstva, programa za mlade, učešća odraslih, upravljanju i svim drugim aspektima Pokreta.
- Da podstakne pravedno predstavljanje pripadnika oba pola koji su deo članstva Svetskog skautskog pokreta u Svetskom skautskom komitetu, Regionalnim skautskim komitetima i podkomitetima.
- Da obezbedi jednake šanse muškarcima i ženama prilikom odabira personala Svetskog skautskog biroa (štabovi i regionalne kancelarije).
- Da obezbedi da se činjenica otvorenosti Svetskog skautskog pokreta za pripadnike oba pola odražava u načinu na koji se Pokret predstavlja (jezik, slike, itd.) i u spoljnim konsultativnim predstavničkim telima.

